

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

veteres dixerunt: *In viis Domini non progredi, est retrogredi.* 1. Corinth. 9. v. 24.

3. *Ut montana conscendamus.* In monte, inquit Angelus, salva animam tuam. Quo ipso spiritualiter intelligitur, *mons ecclesia*, sicut quoque passim mons in scripturis illa appellatur, Psalm. 43. v. 3. Psalm. 74. v. 2. Intelligitur quoque per eum, *mons cali*, unde nobis auxilium venit, quâ de causâ etiam oculos nostros ad montes illos identidem elevare debemus, Ps. 121. v. 1. Ut sursum corda habeamus, Phil. cap. 2. vers. 13. 14.

Eò nos ablegat prælectum Evangelium, in quo audimus, quomodo Servator noster Petrum, Jacobum & Johannem sibi adsciscat, & in montem excelsum abducatur. Ibi cœlum ipsis intuentium aperit, ad eò, ut coram eis transfiguretur, ubi Moses etiam & Elias apparent, ex quo Petrus tantâ latitiâ afficitur, ut exclamet: Domine, bonum est, nos hic esse: si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, & Mosi unum, & Helix unum.

Hæc historia consolatione plenissima est, quam meritò omnes pii Christiani nosse, & sedulò considerare debent, ob spem infallibilem, quæ hoc ipso in nobis excitatur, quòd post hanc vitam, & quidem beatam, & nunquam terminandam expectandam habeamus.

Nos absque ulteriori præfamine ad ipsum Evangelium pergemus, ut discamus ex eo:

I. *Ἀνθ' ἡμῶν ἡμεῖς ἴδωμεν, sive notitiam nostri.*

II. *Ἐπί τῶν ὀφθαλμῶν σου, sive notitiam Christi.*

J. J.

Exegesis.

DE Thabor & Hermon vaticinatus est David, quod exultaturi sint in nomine Domini, Psalm. 89. v. 13.

Hæc elegans est Prosopopœia, ubi de his duobus montibus Propheta dicit, quod exultaturi sint, quæ proprietas hominum, non montium est. Respicitur autem eo ad *tempus Novi Testamenti*, quo Jesus Salvator noster libenter in montibus versatus est, & inter alios quoque montem Thabor precibus suis sanctificavit, & transfiguratione sua glorificavit, ut præfens Evangelium testatur.

Nobis hoc Evangelium ansam ministrat, ad *notitiam nostri* perdiscendam, si consideramus

I. *Annotatum tempus.* Nempe die sexto transfiguratio Christi facta est. Sic enim Evangelista: Et post dies sex assumptus Jesus Petrum & Jacobum & Johannem, & transfiguratus est ante eos.

S. Lucas memorat, quòd factum post dies octo. Sed nulla est inter ipsum & Matthæum discrepantia. Primum enim diem illum habet, quò Christus de passione sua prædixit; & octavum habet eum, quo facta est transfiguratio. Sed Matthæus & Marcus tantum recensent sex illos dies, qui interfuerunt. In præcedente enim 16. capite audimus, Christum ad discipulos suos tristissimam concionem habuisse, iisque ostendisse, oportere se Hierosolymam ire, & multa pati, à senioribus, & scribis, & principibus sacerdotum, & occidi, & tertiâ die resurgere. Indicavit quoque, quod omnes, qui

se se-

se sequi velint, se ipsos abnegare, & crucem suam tollere debeant.

Hoc auditò, discipuli frontem corrugabant, & magnoperè solliciti erant, quod Dominus & Magister ipsorum de morte meditaretur, & sibi ipsis non melior merces restaret. Propterea Dominus, sollicitudinem ipsorum levare vult, quâ jam tum dies aliquot tenebantur, assumtis tribus prædictis discipulis, quos in montem Thabor abducit, ut transfigurationem suam intuentes, cæteris quoque Apostolis de ea referrent, firmâ spe freti, quòd absolutis diebus ærumnæ, ad similem gloriam evchendi sint, sicut Christus promittit, Joh. 12. v. 26.

Hic probate, mi Christiane, utrum & ipse hos sex dies fideliter sustinueris, & futuram transfigurationem æquo animo expectaveris?

Hoc cujuslibet Christianorum debitum est, quod non negligi debet. Sicut enim Deus ter Opt. Max. intra sex dies cælum & terram creavit, sed septimo die quievit, quem etiam quieti destinavit, Gen. 2. v. 3. Sic omnes quasi sex dies habemus, quibus laborandum, & in sudore vultus nostri panis nobis est quærendus, Gen. 3. v. 19. Patendum nobis, quod Deus immittit, Psalm. 38. v. 18. Certandum est cum Diabolo, mundo, & carne, Job. 7. v. 1. Sed finitis sex diebus, sabbathum æternû sequetur, Es. 66, 25.

Vetus traditio Eliæ cujusdam, non Prophetæ illius, sed Rabbini alicujus circumfertur, quæ ita habet: *Sex millia annorum erit mundus, duo millia inane, duo millia lex, duo millia dies Messia, & propter peccata nostra, quæ multiplicata sunt, exierunt nobis, qui exierunt.*

Hanc aliqui Antiquorum Patrum magni fecerunt, & cum ea hos sex dies contule-

runt, quòd, sicut Christi transfiguratio post sex dies facta: sic similiter, post sextum millenarium, Christus cum adventu, & transfiguratione fidelium adventurus sit, siquidem unus dies coram Deo, ut mille anni. 2. Petr. 3. v. 8.

Alii alias opiniones fovent, quas loco suo relinquimus.

Interea hoc certum est, quod quilibet verus Christianus, sex dies afflictionum habeat, ubi non solum *audit* verbum de cruce, 1. Cor. 1. v. 18. sed multas quoque tribulationes *experiri* tenetur, Psalm. 71. v. 20.

Sed hic nullum salutaris remedium est, quàm cum silentio præstolari salutem Dei, Thren. 3. vers. 26. Per fidem enim & patientiam promissio reportanda, Hebr. 10. vers. 36. Sed post sex dies demum, quando tempus passionis exantlatum, tum sequetur latissimus resurrectionis dies, quo Christus fideles suos adsciscet sibi, & abducat in montem Thabor, ubi transfiguratio futura, & corruptibile hoc induet incorruptionem, & mortale hoc immortalitatem, 1. Cor. 15. v. 53.

Qui montana adscendere gestit, cum vultus sudore adscendat, necesse est: Quod si cælum ingredi volumus, montem crucis prius conscendere nos oportet, & per multas tribulationes intrare, Act. 14. v. 22. Sir. 2. v. 1.

Æquo igitur esto animo, & sustine, quæ sustinenda sunt, Deus te non patietur tentari supra id, quod potes, 1. Cor. 10. v. 13. Nulla utique proportio est inter sex dies & æternitatem, Sir. 18. v. 8. 2. Cor. 4. v. 17.

II. *Apostolorum metus.* S. Lucas recenset, quod Petrus, & qui cum illo erant, gravati sint somno, sed nube ipsos obtene-

Dominica VI. post Epiphantias.

24

brante, & voce de nube auditâ, timuerunt valde, & evigilarunt. Hoc mirabile & singulare est. *Mirabile*, quod Apostoli somno indulgent, cum tamen merito cum gaudio gloriam hanc intueri debuissent. *Singulare*, quod timent, dum vocem audiunt, & lucidam nubem conspiciunt, quâ obumbrati sunt. Illud fœcordiæ carnis, hoc verò humanæ infirmitati adscribendum est. Nos enim homines, non percipimus ea, quæ sunt Spiritus Dei, 1. Cor. 2. v. 14. Et quemadmodum Israëlita olim perterriti erant, cum sonitum buccinæ & Deum Mosis respondentem audirent, Exod. 19. v. 17. Sic neque nos majestatem & gloriam Dei in hac mortalitate ferre possumus, quin moriamur. v. 24.

Hic proba te, mi Christiane, annon & ipse gloriam hanc corde & oculis somniculosus contemplatus fueris?

Hodie in omnibus statibus multi somnolenti offenduntur, qui in statione sua priori sunt, Rom. 12. v. 11. præsertim, quod eorum salutem concernit: plurimi enim terrena sapiunt, Phil. 3. v. 19. sapientes sunt, ut faciant mala, bene autem facere nesciunt, Jer. 4. v. 22.

Quoties domum Domini intramus, Christus quasi in montem Thabor nos seducit, ut omnes vigilantes, & cum voluptate conciones sacras audiamus, Qui enim ex Deo est, verbum Dei audit, Joh. 8. v. 47. Sed plurimi securi dormiunt, & conciones susque deque habent.

Si flagitia & peccata corriguntur, plurimi nihil ad se id pertinere arbitrantur, instar adulteræ illius, quæ tergens os suum dicit: Non sum operata malum, Prov. 30. v. 20.

Si quomodo piè vivendum, rectè cre-

dendum, patienter sustinendum, fideliter orandum, & tranquille moriendum sit, inculcatur, itidem vento tradunt, ut verum in ipsis sit illud Pauli: Hebr. 5. v. 12. 2. Tim. 3. v. 7.

Sic conciones quoque poenitentiales flocci fiunt, multis præ animi fastu dicentibus: *Quis ostendit nobis bona?* Pl. 4. v. 6. Et sic ulterius.

Nos potius expavescamus iram & judicium Dei, quando de cœlo auditum facit judicium, Psalm. 76. vers. 9. Beatus enim, qui semper pavidus, Psalm. 28. v. 14. Hoc ipso peccatum expellitur, Sir. 1. v. 27. Et pietas implantatur, Psalm. 66. v. 11. In vita æterna, ubi corpora glorificata habebimus, non timebimus amplius ad conspectum Domini: sed à facie ad faciem intuebimur, 1. Cor. 13. v. 12. 1. Joh. 1. v. 3. 1. Cor. 2. v. 9.

III. *Petri jubilus.* Cum enim ille Christum in claritate sua intueretur, simul Moysen & Eliam, qui dicebant excessum ejus, quem completurus erat in Hierusalem, Luc. 9. vers. 31. & lucidâ nube obumbraretur, tandem in hæc verba plenus lætitiâ prorumpebat: Domine, bonum est nos hîc esse: si vis, faciamus hîc tria tabernacula, tibi unum, & Moysi unum, & Heliz unum.

Quamvis autem Petrus hîc erret, & in tempestivus tabernacula hæc exstructum eat: tamen evidenter cernimus, gloriam & Majestatem vitæ æternæ adeò immensam fore, ut si semel ejus participes evaserimus, nihil tum amplius desideraturi simus, sed potius optaturi, ut sine termino ibi maneamus, Psalm. 84. v. 11.

Hic re proba, mi Christiane, utrum in quoque tanto gaudii cœlestis desiderio teneas,

ris, ut ejus intuitu, omnia, quæ in mundo sunt, pro damno & stercore ducas, & cum Christo Servatore esse, quàm in hoc mundo diutius vivere malis?

Naturâ homines nos mundum in delitiis habemus, & terrenorum amore inebriati sumus, haud secus, ac si cum morte fœdus percussissemus, & cum inferno pactum fecerimus, Es. 28, 15. Cum tamen omnis mundi gloria transitoria sit, Sir. 14, v. 21.

Mundus est vallis lacrymarum, & tamen Deus eum tam magnificè exornavit, tegumentum aureis altris, fundum virente gramine: Quantò formosius, magnificentius, erit cœlum novum & terra nova, quæ Deus creabit? Ibi inveniemus pulchram domum in pulchra civitate; pulchram civitatem in pulchra regione; pulchram regionem in pulchro regno; pulchrum regnum, in quo DEUS ipse Rex, & Imperator est. Eò adspicemus, & omnia quæ mundi sunt, despiciamus. Miscentur enim tristitia latis, ut patet ex Maccab. 9, vers. 37.

Ibi *jubilus noster erit perfectissimus!* Joh. 16, v. 24. Ibi bonum erit esse!

1. *Ratione domicilii.* Hic habitamus domus luteas, Jer. 9, v. 21. ubi ascendit mors per fenestras, Jer. 9, v. 21. Hebr. 13, v. 14. Esa. 38, v. 1. Sir. 14, v. 18. sed ibi Jesus nos introducet in cœlestem Hierosolyman, Apoc. 21, v. 21. In domum Patris cœlestis. Joh. 14, v. 2. In paradysum latissimum. Pl. 36, v. 5. Pl. 16, v. ult.

2. *Ratione consortii.* Sicut enim hic Petrus Candidatos æternitatis Mosen & Eliam offendit: sic etiam nos universum chorum cœlestem offendemus, Dan. 7, v. 10. Et sicut Petrus hos viros novit, nunquam antehâc visos: sic & nos omnes

æternæ vitæ Candidatos primo intuitu cognoscemus, 1. Cor. 13, v. 13.

3. *Ratione colloquii.* Moses & Elias dicebant excessum Christi, quem completurus erat in Hierusalem: Sic & nos in vita æterna totam SS. Trinitatem non modò videbimus: sed cum Mose & Elia, imò cum Christo ipso colloquemur, de maximis mysteriis, quæ in hoc mundo capere non potuimus. Psal. 61, v. 8.

Retineant igitur homines mundani gaudium & felicitatem suam, quam in hoc quærunt, si frumentum & mustum eorum multiplicata sunt, Psalm. 4, v. 8. aut in abundantia vivunt, Ezech. 16, v. 49. Nos aliud habemus domicilium, ad quod Deus nos vocavit, 1. Thess. 5, v. 9. Luc. 16, v. 9. ubi non auditur ultra vox fletus, & vox clamoris, Esa. 65, v. 19. sed vox exultationis & salutis. Pl. 118, v. 15.

De Secundo.

TRansibimus nunc ad alteram partem, *ἡ ἀγαθήν ἡμέραν*, sive *notitiam Christi* contemplaturi. Hic nobis in Evangelio hoc proponitur:

1. *Tanquam idea future glorificationis*, quæ etiam in piis consummabitur, suo tempore.

De Christo in Evangelio dicitur, quod Discipulos suos duxerit in montem excelsum: Sic ad hanc gloriam pervenire non possumus, nisi per Christum. Hic verus ille Jonathan est, qui ascendit, & armiger ejus post eum, 1. Sam. 14, vers. 13. Et nisi hic Angelus fœderis præcedat, & introducat nos in cœlestem Canaan, nunquam eò perveniemus, Exod. 23, v. 20. Descendit enim de cœlo in carnem, & ascendit, Johan. 3, v. 13. Qui hunc unicum media-